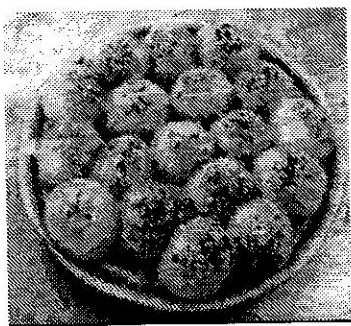

BÁNH TRÔI NƯỚC

Người Gia Định

Hồi còn ở trong nước, hầu hết chúng ta ai cũng đều có dịp thưởng thức bánh trôi nước, nhất là trong những dịp Tết, Lễ, hay hội hè. Món chè bình dân này, nấu nhanh chóng và rất giản dị với vài chất liệu thông thường, được truyền qua nhiều đời, và phổ biến từ Bắc đến Nam. Tuy rất nhiều người mến chuộng món chè này, nhưng chỉ có thi sĩ Hồ Xuân Hương đã thi vị hoá nó bằng một bài thơ tứ tuyệt.

Bánh Trôi Nước

Thân em vừa trắng lại vừa tròn,
Bảy nổi ba chìm với nước non.
Vấn vụn tùy tay kẻ bóp nặn,
Mà em vẫn giữ tấm lòng son.

Độc đáo thay là những viên trôi nước trong bài thơ này. Thi sĩ đã nhân cách hóa chúng. Bà không tả mặt mũi, tay chân mà bà nhằm ngay vào "thân". Mà không phải bất cứ thân của ai, bà còn kèm theo chữ "em", nghe nó ngọt làm sao! Ngọt hơn cả những viên trôi nước thật nữa. Một thân hình rất ngon mắt, "vừa trắng lại vừa tròn".

Người em gái đẹp ấy mang một cái tên định mệnh khắc nghiệt và bất hạnh là "Trôi Nước". Vì thế nàng phải "bảy nổi ba chìm với nước non". Nàng chịu nhiều điều cơ cực, ê chề, "vấn vụn tùy tay kẻ bóp nặn". Nhưng vì là con nhà gia

giáo, thông hiểu và giữ đúng gia lễ, tam tông tứ đức, nàng "vẫn giữ tấm lòng son". Khá khen và cũng thương thay người phụ nữ bất hạnh, lòng dạ sắt son này!

"Hay thì thật là hay". Chỉ có hai mươi tám chữ đơn giản mà nữ thi sĩ họ Hồ tả được những viên trôi nước trắng và tròn. Qua những chữ này, bà cũng gói ghém được cả tâm sự của chính mình và của nhiều phụ nữ bất hạnh khác cùng sống vào thời đại phong kiến.

Tại gia tông phụ, xuất giá tông phu, phu tử tông tử. Đã tam tông lại còn phải có tứ đức: công, dung, ngôn, hạnh. Người phụ nữ thời ấy dù có phải "bảy nổi ba chìm" theo vận nước, dù có phải bị "bóp nặn", "vấn vụn", cũng phải tươi cười, nói năng hòa nhã, và còn phải "vẫn giữ tấm lòng son". Khá thương thay những phụ nữ thời xa xưa đó!

Cũng thương thay những phụ nữ Việt Nam ngày nay, vì quốc biến gia vong phải bỏ nước ra đi. Họ lên đênh trên biển cả, "bảy nổi ba chìm". Họ phải chấp nhận số mệnh "Trôi Nước" với mt tương lai bất trắc, vô định. Một số bất hạnh phải chịu nạn cướp bóc, hãm hiếp của hải tặc biển Đông. Một số không ít đã âm thầm bỏ xác trong lòng đại dương.

Hồi học lớp đệ lục, khi thầy Ung Thiều bắt đầu đọc cho cả lớp chép bài "Bánh Trôi Nước" của Hồ Xuân Hương, chúng tôi cười âm lên. Thầy đỏ mặt, bảo: "Thôi! Không học bài này nữa". Rồi thầy đổi qua bài "Đề Miếu chàng Trương" của Lê Thánh Tôn.

Sau bao nhiêu năm, mỗi lần nhớ lại, chúng tôi vẫn thấy tiếc và ân hận. Chỉ vì tiếng cười thiếu ý thức của tuổi trẻ mà chúng tôi không được cái may mắn nghe vị giáo sư uyên bác giảng giải về tài thơ của nữ thi sĩ họ Hồ và bài "Bánh Trôi Nước". Nhưng một điều rất lý thú là tuy không được học ở trường, chúng tôi đều cố gắng đi tìm cho được bài thơ này và chuyền tay nhau để đọc. Sau đó chúng tôi ai cũng thuộc lòng cả. Và đặc biệt hơn nữa, dù không có lời thầy bình giảng, chúng tôi đều rất thích bài thơ này, thấy nó thật hay và còn có ích nữa.

Mỗi khi đi "đê" các nữ sinh, chúng tôi thường đọc to câu đầu và câu cuối bài thơ này.

"Thân em vừa trắng lại vừa tròn,
Mà em vẫn giữ tấm lòng son".

Cách "đê" này đem lại kết quả tốt. Nữ sinh nào cũng cười tình đáp lại chúng tôi. Thế là bước đầu làm quen được với người đẹp đã xong! Vài anh bạn lớn tuổi của chúng tôi đã có được cơ hội để tiến xa hơn nữa.

Từ nhỏ, tôi rất thích ăn bánh trôi nước, nhưng sau khi học bài thơ của nữ thi sĩ họ Hồ, tôi còn thích ăn chè này hơn nữa. Mỗi lần nhìn ngắm những viên trôi nước, tôi liên tưởng đến "thân em" trắng ngần, thơm ngọt, và tôi ước mơ được làm bạn với một người đẹp có tấm lòng kiên trinh, son sắt, dù trong tình thế nào "vẫn giữ tấm lòng son". Phải chăng đó cũng là ước mơ của nhiều bạn trẻ trong dịp Xuân về?